

SAKSGANG

Utvalg/Styre	Møtedato	Saksnr
Hovedutvalg for miljø, plan og næring	20.01.2020	012/20
Kommunestyret	27.01.2020	011/20

Innføring av lokal forskrift om tilsyn i boligbygg i Vågan kommune

Vedlegg:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
23.09.2019	Utkast til lokal forskrift om til syn i boligbygg i Vågan kommune	1492478

Rådmannens innstilling:

Vågan kommune ønsker med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernlovens § 13 å fastsette en lokal forskrift som gir adgang til å føre tilsyn i de ulike typer av boligbygg uten at det må fattes enkeltvedtak om tilsyn.

Før kommunen fatter endelig vedtak legges utkast til lokal forskrift om tilsyn i boligbygg i Vågan kommune med hjemmel i forvaltningslovens § 37 til høring i 2 måneder. Ev uttalelser sendes Vågan kommune ved brann og feiervesenet.

20.01.2020 Hovedutvalg for miljø, plan og næring

Avsnitt en i kommunedirektørens innstilling ble satt opp mot forslag fra opposisjonen (Høyre og FrP) og falt etter å ha fått forslagsstillers stemmer:

Vågan kommune ønsker med hjemmel i brann- og eksplosjonsvern §13 å fastsette en lokal forskrift som gir adgang til å fastsette en lokal forskrift som gir adgang til å føre tilsyn i de ulike typer av bolighus som nevnt i korrigert § 2s virkeområde. Dette for å unngå at det må fattes enkeltvedtak om tilsyn.

§2 Virkeområde.

Forskriften gir lokal tilsynsmyndighet rett til å føre tilsyn med følgende brannobjekter i kommunen.

1. Boliger/ boligfelleskap for risikogrupper 2. Utleieboliger - både kommunale og private der eier ikke selv er beboer 3. Boliger der det skjer utleie.

§ 3 Definisjoner.

Avsnitt 2 utgår.

Forslaget fra Frits B. Hansen (H), Geir Salomonsen (H) og Berhild Rønning (FrP) fikk stemmene til forslagsstillerne, og falt dermed. Kommunedirektørens innstilling, første avsnitt, fikk utvalgets øvrige 4 stemmer, og ble vedtatt.

Kommunedirektørens innstilling i 2.avsnitt enstemmig vedtatt.

Fellesforslag fra MPN om tilleggsavsnitt enstemmig vedtatt: *I løpet av*

høringsperioden innhentes det oversikt over antall branner i bolighus de siste fem årene (der eier selv bor i huset) og i hytter som ligger i Vågan kommune. Helst burde også brannårsak være innhentet i de opplistetede tilfeller. Disse saksopplysningene følger saken frem til kommunestyrebehandlingen.

MPN- 012/20 Vedtak:

Vågan kommune ønsker med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernlovens § 13 å fastsette en lokal forskrift som gir adgang til å føre tilsyn i de ulike typer av boligbygg uten at det må fattes enkeltvedtak om tilsyn.

Før kommunen fatter endelig vedtak legges utkast til lokal forskrift om tilsyn i boligbygg i Vågan kommune med hjemmel i forvaltningslovens § 37 til høring i 2 måneder. Ev uttalelser sendes Vågan kommune ved brann og feiervesenet. I løpet av høringsperioden innhentes det oversikt over antall branner i bolighus de siste fem årene (der eier selv bor i huset) og i hytter som ligger i Vågan kommune. Helst burde også brannårsak være innhentet i de opplistetede tilfeller. Disse saksopplysningene følger saken frem til kommunestyrebehandlingen

Saksopplysninger:

Bakgrunn og problemstilling

Brannstatistikk, føringer fra Stortinget og direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap samt erfaringer brann og redningstjenesten tilsier at det brannforebyggende arbeidet også må omfatte bygninger og områder som ikke inngår i de særskilte brannobjektene.

Vågan Brann og Feiervesen (VBF) har mulighet til å føre tilsyn i alle bygninger og områder i kommunen, private som offentlige. I dag kreves det at det fattes enkeltvedtak når det skal føres tilsyn i bygninger som faller utenfor betegnelsen særskilte brannobjekt.

Brann- og eksplosjonsvernlovens § 13 gir åpning for at det kan fastsettes en lokal forskrift som gir adgang til å føre tilsyn uten at det må fattes enkeltvedtak om tilsyn.

Det fremlegges forslag om å innføre en lokal forskrift om tilsyn og som omfatter:

- Bofellesskap for risikogrupper
- Utleieboliger – både kommunale og private der eier ikke selv bor i bygget
- Boliger

VBF ser en lokal forskrift som et ledd i en mer effektiv tilnærming i brannforebyggende arbeid og anbefaler at lokal forskrift sendes på høring.

En lokal forskrift medfører ikke økte krav til byggeiere eller andre, utover det som fremkommer av gjeldende lovverk. Forslag til forskrift gir tilsynsmyndigheten en bedre mulighet til å påse at kravene i regelverket overholdes.

Bakgrunn for saken

I forbindelse med etablering av ny forskrift om brannforebygging har Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) nå gitt hver enkelt kommune mandat til selv å bestemme hvordan det brannforebyggende arbeidet best kan utnyttes.

Premissene ligger fast og den nasjonale målsettingen er nedfelt i St.meld. nr. 35 (2008–2009):

1. Færre omkomne i brann
2. Unngå tap av uerstattelige kulturhistoriske verdier
3. Unngå branner som lammer kritiske samfunnsfunksjoner
4. Styrket beredskap og håndteringsevne
5. Mindre tap av materielle verdier

For å skaffe kunnskap om risiko ved brann, bør kommunen ha rutiner for oppfølging av hendelser, bekymringsmeldinger og lignende. Oppfølgingen må ikke nødvendigvis være å gjennomføre tilsyn, men tilsyn kan være ett av flere mulige tiltak. Hjemmel for å kunne gjennomføre tilsyn i objekter som ikke er definert som særskilte brannobjekter, fås ved enkeltvedtak eller lokal forskrift, ref. brann- og eksplosjonsvernlovens § 13.

I dag bruker kommunen betydelige ressurser på tilsyn med byggverk og lignende der brann kan medføre tap av mange liv eller store skader på helse, miljø eller materielle verdier (særskilte brannobjekter). Disse byggverkene eies og brukes i stor grad av virksomheter.

VBF står overfor utfordringer i det brannforebyggende arbeidet som etter deres vurdering ikke blir tilstrekkelig ivaretatt gjennom det tradisjonelle tilsynet i særskilte brannobjekter.

Brannstatistikken viser at åtte av ti som omkommer i brann, omkommer i private boliger. De fleste av disse er eldre, rusavhengige eller andre personer tilhørende definerte risikogrupper. Skal det nasjonale målet om færre omkomne i brann nås, må det settes inn målrettede tiltak overfor disse gruppene, samtidig som brannsikkerheten i særskilte brannobjekter ivaretas.

I 2012 ble NOU-en «Trygg hjemme» gitt ut. Denne NOU-en tar for seg brannsikkerhet for utsatte grupper. Her blir det i stor grad fokusert på risikogrupper som bor hjemme i egen bolig, da disse er overrepresentert i dødsbrannstatistikken, og fordi det i framtida vil bli langt flere pleietrengende som bor hjemme for seg selv. Det viser seg at 2 av 3 som omkommer i brann i dag, faller inn under det som blir definert som risikogruppe. I risikogruppen for å omkomme i brann finnes eldre hjemmeboende, personer med psykiske eller fysiske funksjonshemninger, personer som er ruspåvirket samt asylsøkere og arbeidsinnvandrere.

Omsorgsboliger/bofellesskap for risikogrupper

VBF har jevnlig henvendelser og treffpunkter med både beboere, pårørende og personal i boliger for personer med pleie- og omsorgsbehov. Mange av disse boligene er definert som særskilte brannobjekter, slik som sykehjem, sykehus og

kommunale boliger for rus/psykiatri.

Befaringer og tilbakemeldinger har likevel vist at det finnes et stort antall andre boliger som inneholder personer med behov for assistert rømning ved brann (hjelp til evakuering). Dette er en type bygning hvor det tradisjonelt ikke har vært utført tilsyn, men som nå vil få økt fokus fra brann og redningstjenesten.

Erfaring fra VBF er at flere av disse bygninger befinner seg i en gråsoner, der behovet for assistert rømning vil variere over tid. Som eksempel kan det nevnes private borettslag tilrettelagt for eldre og funksjonshemmede beboere, men uten ansatt personell som kan assistere ved rømning. Andre boliger som naturlig vil falle inn under denne definisjonen er boliger med fysisk og psykisk utviklingshemming som disponeres av den enkelte beboer, men med sporadisk bistand fra det offentlige.

Brann og redningstjenesten ser derfor et behov for en lokal forskrift som vil gi raskere adgang til å føre tilsyn i disse boliger, også i de bygningene som ikke registreres som særskilte brannobjekter.

Utleieboliger – både kommunale og privateide der eier ikke selv bor i bygget

De aller fleste utleieboligene i kommunen holder en akseptabel standard hva gjelder brannsikkerhet. Når det er sagt, så mottar brannvesenet likevel jevnlig henvendelser fra leietakere eller pårørende til leietakere omhandlende brannsikkerhet i utleieboliger. Dette fordi det oppfattes som uklart hvem som har ansvar for hva i slike boliger. Disse sakene stiller strenge forvaltningsmessige krav og fordrer tett samarbeid med byggesaksavdelingene i de ulike kommunene. Ikke alle er kjent med lovverket og kravene som stilles fra henholdsvis eier og leietaker. I tillegg ser vi også at mange i de såkalte utsatte gruppene leier bolig fremfor å eie og brannvesenet vil således lettere kunne følge opp og ha tettere dialog med disse gruppene.

Brannvesenet har frem til nå hatt mulighet til å føre tilsyn i de nevnte bygningsgruppene gjennom å fatte enkeltvedtak. Dette ansees å være lite hensiktsmessig.

Når brann og redningstjenesten nå ønsker en lokal forskrift har dette sammenheng med at det dreier seg om så mange bygninger. Det vil være mer hensiktsmessig og ressursbesparende med en lokal forskrift for å ivareta krav i lovverket. Det vil også sikre en mer helhetlig tilnærming til problemet og gi en økt mulighet til å få rettet opp eventuelle krav til bygg innenfor en kategori. En lokal forskrift vil også fungere som et godt redskap i informasjonsarbeidet rettet mot bygningseiere og leietagere.

Som nevnt ovenfor inngår det å utføre brannforebyggende arbeid i andre bygninger enn særskilte brannobjekter i de lovpålagte oppgavene til kommunen. Hvilke bygninger og områder det er behov for å føre tilsyn i vil fremkomme av plan for forebyggende arbeid for Vågan Brann og feiervesen, i tillegg til føringer fra overordnede myndigheter og politiske prioriteringer. Risikoen i kommunen kan forandre seg over tid, hvilket medfører at det forebyggende arbeidet må tilpasses situasjonen både med hensyn på arbeidsmetodikk og hvilke objekt det skal føres tilsyn i.

Den lokale forskriften vil gi brann og redningstjenesten *rett* til å føre tilsyn i alle

bygninger og områder i kommunen, men ikke en utvidet *plikt* i forhold til dagens lovpålagte krav.

Den samme rettigheten har brann og redningstjenesten i dag, men med krav om å fatte enkeltvedtak om tilsyn i hver enkelt sak.

Tommy Stensvik
Kommunedirektør

Svein Christiansen
leder